

Rejmond E. Fajst  
**PRINC KRVI**

Prevela  
Danijela Babić

**Laguna**

Naslov originala

Raymond E. Feist

PRINCE OF THE BLOOD

Copyright © 1986 by Raymond Elias Feist

Translation Copyright © 2009 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Ova knjiga je s ljubavlju posvećena mojoj ženi,  
Ketlin Starbak,  
koja svemu daje smisao*

# Zahvalnost

Kao i obično, za okončanje projekta kakav je *Princ krvi* neizmernu zahvalnost dugujem talentima drugih ljudi. Zato bih želeo da se javno zahvalim sledećim ljudima:

Ejpril Abrams, zato što mi je dala sve što je imala od Keša i što mi je dozvolila da ga preobličim do neprepoznatljivosti. Patu LoBrutu, mom uredniku, jer je podnosio jedno ludilo za drugim.

Dženi Vurts, zato što me je puštala da rešim jedan problem pre nego što bi mi postavila drugi, i zato što se tako brižno stara o našem konju.

Stivenu Abramsu i Džonu Eversonu, što su uopšte osmislili čitavu zbrku u kojoj se igram.

Drugim „očevima i majkama“ Midkemije, jer su mi dozvolili da se ponovo igram u njihovom svetu.

Piteru Šnajderu zbog njegove „uobičajene“ dužnosti iznad i preko.

Svim dobrim ljudima iz *Grafton Booksa*, koji vrlo vredno rade na tome da se stvari odvijaju kako treba.

Džonatanu Matsonu, mom agentu i prijatelju, zato što me je usmeravao ka severu kada je trebalo, i što mi je dopuštao da mahnitam kada mi je to bilo potrebno.

I najviše od svih, Keti, mojoj ženi, koja se pominje još negde u ovom delu, jer je sve oko mene u redu zahvaljujući njoj.

Bez dobre volje i ljubavi ovih ljudi, ništa od ovoga ne bi bilo moguće.

## POVRATAK KUĆI

**U**krčmi je bilo tiho.

Zidovi potamnili od višegodišnje čađi iz ognjišta kao da su upijali i prigušivali svetlost fenjera. Gotovo zgasla vatra pružala je oskudnu toplinu i, sudeći po izgledu onih koji su pred njom sedeli, još oskudniju utehu. Za razliku od većine takvih zdanja, krčma je bila gotovo turobna. Po mračnim ćoškovima ljudi su tihim glasom razgovarali o stvarima koje nisu bile za svačije uši. Poneki promumlani pristanak na prošaptani predlog ili opor smeh žene sumnjivog morala bili su jedini zvuci koji su remetili tišinu. Većina posetilaca krčme zvane *Uspavani doker* pomno je pratila partiju.

Igrao se *pokir*, u južnom delu Carstva Velikog Keša omiljena igra, koja je sada i u krčmama i gostionicama Zapadnog kraljevstva istiskivala *lin-lan* i *pašavu*. Jedan od igrača držao je svojih pet karata i vrebao ostale pogledom. Pošto je bio vojnik van dužnosti, motrio je i na najmanji nagoveštaj nevolje, a gužva samo što nije izbila. Pretvarajući se da gleda karte, ispod oka je proučavao petoricu muškaraca koji su igrali s njim.

Dvojica levo od njega bila su čvrsti momci, opaljeni suncem i kvrgavih ruku; izbledele lanene košulje i pamučne pantalone

visile su im na suvonjavim, mišićavim telima. Nisu nosili čizme, čak ni sandale – bili su bosu uprkos svežem noćnom vazduhu, što je bio jasan znak da su mornari koji čekaju sledeću plovidbu. Takvi su brzo gubili svoje nadnice i morali ponovo na more, a to što su se kockali celo veče, uverilo je vojnika da rade za čoveka koji mu je sedeo zdesna.

Ovaj je strpljivo čekao da vidi da li će vojnik njegov ulog pratiti, ili odustati i propustiti priliku da vuče tri nove karte. Vojnik je već mnogo puta video takve tipove: verovatno je bio sin nekog bogatog trgovca ili kakvog nižeg plemića, momak koji je raspolagao s previše slobodnog vremena i premalo zdravog razuma. Nosio je odeću popularnu među mladićima u Kron-doru: par pumparica uvučenih u čarape tako da se nogavice iznad listova naduvaju, jednostavnu belu košulju protkanu biserima i poludragim kamenjem, i žaket novog, kosog kroja, poprilično napadne žute boje, s belim i srebrnim brokatom na manžetnama i kragni. Bio je tipičan kicoš, a ako je suditi po rodeškoj slamanki o labavom remenu, i opasan čovek. Slamanku su nosili ili samo upućeni, ili oni koji su zazivali brzu smrt: u vičnim rukama slamanka je bila zastrašujuće oružje; u neiskusnim – samoubistvo.

Mladić je verovatno dotad već izgubio velike svote novca, i sada je gledao da ublaži gubitak varanjem na kartama. Mornari bi odneli po koju ruku, vojnik je bio ubeđen da je to samo zato kako bi se odvrtila pažnja sa mladog kicoša. Vojnik uzdahnu, kao mučen nedoumicom. Preostala dva igrača strpljivo su čekala njegov sledeći potez.

Njih dvojica bili su blizanci, visoki – vojnik je ocenio, tek koji pedalj niži od dva metra – i stameni. Prišli su stolu naoružani rapirima, još jednim oružjem koje biraju samo znalci ili budale. Otkako je princ Aruta pre dvadeset godina stupio na tron Kronдора, rapire su počeli da nose i oni koji su oružje pre smatrali modnim detaljem nego sredstvom za preživljavanje. Ova dvojica, međutim, nisu odavala utisak ljudi koji bi oružje

nosili kao đinđuve. Bili su obučeni kao obični plaćenici, i to, sudeći po njihovom izgledu, tek pristigli karavanom. Tunike i kožni prsluci još su im bili prašnjavi, crvenokestenjasta kosa imala im je zagasitu nijansu i obojici bi dobro došlo brijanje. Pa ipak, dok im je odeća bila prosta i prljava, na njihovim oklopima i oružju nije bilo ni traga zapuštenosti; ovi momci možda ne bi zastali da se okupaju posle nedelja i nedelja u karavanu, ali bi svakako odvojili čitav sat da naulje kože i uglačaju čelik. Vojniku bi oni izgledali kao pravi plaćenici da nije bilo onog neodređenog, obespokojavajućeg osećaja da ih odnekud poznaje: mladići se nisu izražavali sirovim jezikom plaćenika već prefinjenim, biranim rečima, poput nekog ko je naviknut da dane provodi na dvoru, a ne u borbi protiv razbojnika. Momci su uz to bili i mladi, tek koju godinu stariji od dečaka.

Braća su započela partiju u vedrom duhu, naručujući vrč za vrčem piva, veseleći se gubicima koliko i dobicima, ali su sada, kako su uložili rasli, bivali sve tuobniji. S vremena na vreme mladići bi razmenili poglede, i vojnik je bio siguran da među njima postoji ono nemo razumevanje kakvo se u blizanaca često viđa.

Vojnik odmahnu glavom. „Odustajem“, reče, pa baci svoje karte, a jedna od njih se na tren okrenu na lice pre no što pade na sto. „Za sat mi počinje smena, bolje da pođem nazad u kasarnu.“

Gužva samo što nije izbila. Vojnik je bio siguran da nikako neće stići na prozivku bude li se tad zatekao tu, a dežurni narednik nije imao baš mnogo razumevanja za izgovore.

Kicoš pogleda jednog od braće. „Pratiš?“

Dok je prilazio vratima krčme, vojnik opazi da dvojica muškaraca ćutke stoje u uglu. Nosili su dugačke plaštove, i kapuljače su im donekle skrivale lica, iako je noć bila topla. Njih dvojica pretvarala su se da u tišini prate partiju, dok su zapravo upijali svaki detalj krčme. I oni se vojniku učiniše odnekud poznatim, a nešto u načinu na koji su stajali, kao spremni da se svakog trenutka bace u akciju, samo osnaži njegovu rešenost

da porani u gradsku kasarnu. Vojnik napusti krčmu, zatvorivši vrata za sobom.

Čovek bliži vratima, lica neznatno osvetljenog fenjerom, okrenu se ka svom saputniku. „Bolje izađi. Počeće svakog trenutka.“

Njegov pratilac klimnu glavom. Dvadeset godina družbe naučilo ga je da nikada ne dovodi u pitanje prijateljev predosećaj nevolja u gradu, pa on hitro izađe za vojnikom.

Za stolom dođe red na jednog od braće da položi ulog. On napravi grimasu, kao zbunjen kartama koje su u igri. „Pratiš ili odustaješ?“, upita kicoš.

„Vidiš, problem je odgovoriti na to pitanje“, reče mladić i pogleda u brata. „Erlande, mogao bih se zakleti Astalonu sudiji da sam video Plavu damu kad je vojnik bacio svoje karte.“

„A zašto bi“, odvrati njegov blizanac uz pokvaren osmeh, „to bio problem, Boriče?“

„Zato što i ja imam Plavu damu.“

Ton razgovora se menjao i ljudi počеше da uzmiču od stola – raspravljati ko ima koje karte nije bilo primereno. „I dalje ne vidim u čemu je problem“, primeti Erland, „pošto u špilu postoje dve Plave dame.“

Borik se pakosno naceri. „Vidiš, međutim, ovaj naš prijatelj ovde“, reče, pokazujući na kicoša, „takođe ima Plavu damu, i to ne baš najsrećnije skrivenu u rukavu.“

Prostoriju smesta ispuni komešanje kad posetioci požuriše da se nađu što dalje od suprotstavljenih igrača. Borik skoči sa stolice, prevrćući sto i primoravajući kicoša i dvojicu njegovih pratilaca da ustuknu. Erland isuka rapir i dugački bodež, kicoš svoju slamanku.

Jedan od mornara izgubi ravnotežu i pade licem napred. Dok je pokušavao da ustane, u bradu ga pogodi špic Borikove čizme, i mornar se kao vreća sruči pred noge mladog plaćenika. Kicoš jurnu, zamahujući visoko ka Erlandovom licu, a ovaj vešto bodežom odbi udarac, uzvraćajući žestokim napadom koji kicoš jedva izbeže.

Obojica igrača shvatiše da su se našli pred dostojnim i opasnim protivnikom. Krčmar pođe unaokolo, velikom batinom odvrćajući ostale od pokušaja da raspire sukob. Kad se krčmar nađe u blizini vrata, čovek s kapuljačom munjevito koraknu k njemu i zgrabi ga za ruku. Čovek mu nešto kratko došapnu, krčmar preblede i, žustro klimnuvši glavom, hitro kliznu napolje.

Borik se uz malo truda otarasi drugog mornara i, okrenuvši se, vide Erlanda u klinču s kicošem. „Erlande! Treba li ti pomoć?“

Erland doviknu: „Ne bih rekao. Uostalom, stalno mi govoriš da treba da vežbam.“

„Istina“, odvrati Borik, cereći se. „Svejedno gledaj da te ne ubije – onda bih morao da te osvetim.“

Kicoš pokuša sa kombinovanim napadom, zamahnu visoko, nisko, pa onda više puta kratko po sredini, i Erland bi primoran da ustukne. Utom noć zapara zvuk pištaljki.

„Erlande“, reče Borik.

Mlađi blizanac, žestoko pritisnut, odvrati: „Šta je?“, odbijajući pri tom još jedan briljantno izveden kombinovani napad.

„Ide straža. Požuri da ga dokrajčiš.“

„Pokušavam“, reče Erland, „ali momak nešto i nije predusretljiv.“ Kako ovo reče, Erland petom kliznu po lokvi piva i izgubi oslonac – najednom je padao na leđa, nemoćan da se brani.

Borik pritrča dok mu je kicoš kidisao na brata. Erland se ležeći na podu izvi da izbegne napad, ali ga mač pogodi u slabinu. Vrela bol sevnu mu niz rebra. U istom mahu, kicoš otkri levi bok za protivnapad, i Erland se uspravi i pogodi ga rapirom u stomak. Kicoš stade, pa zastenja, a na žutu tuniku probi crvena mrlja. Borik ga udari otpozadi i onesvesti ga balčakom mača.

S ulice se začu bat čizama. „Bolje da se čistimo odavde“, reče Borik, pomažući bratu da ustane. „Otac će i bez nereda biti dovoljno uzrujan...“

Erland ga prekinu, trzajući se od bola: „Nisi morao da ga udariš, mislim da bih ga ubio u sledećem trenutku.“

„Ili bi on ubio tebe, a ja ne bih baš voleo da izađem ocu na oči da sam to dozvolio. Uostalom, ti ga ne bi ubio – jednostavno nemaš to u sebi. Probao bi da ga razoružaš ili već tako nešto plemenito... i glupo“, uzdahnu Borik na kraju. „Dobro, da vidimo da se izvučemo odavde.“

Kad braća pođoše ka vratima, Erland se uhvati za bok. Videvši krv na Erlandovoj slabini, nekolicina gradskih kavgadžija prepreči blizancima put. Braća uperiše mačeve u njih. „Drži načas gard“, reče Borik, pa podiže stolicu i baci je ka širokom prozoru ka ulici. Staklo i parčići olova zasuše pločnik, krhotine su još zveckale o kamen kad braća iskočiše na ulicu. Erland se saplete, a Borik ga dograbi za ruku i zadrža ga da ne padne.

Uspravivši se, braća shvatiše da pred njima stoje konji. Za blizancima utom kroz prozor iskočiše dvojica odvažnijih kavgadžija; Borik balčakom mača dočeka jednog postrance u glavu, dok se drugi ukopa u mestu kad se tri samostrela podigoše ka njemu. Pred vratima krčme stajala su deseterica, kršnih i do zuba naoružanih ljudi, pripadnika jedinice Gradske straže poznatije kao Odred za nered. Ono što je, međutim, nateralo šestoricu mušterija *Uspavanog dokera* da zapanjeno zastanu bio je jedan drugi prizor – iza pripadnika Odreda za nered stajala su trideseterica konjanika u plaštovima Krondora sa grbom lične Dvorske garde princa od Krondora. U krčmi neko savlada zapanjenost i viknu: „Kraljevska garda!“, pa utom nastala opšte povlačenje kroz stražnja vrata krčme, i zblanuta lica nestaše sa prozora.

Braća pogledaše konjanike, naoružane i pripravne za slučaj gužve. Na njihovom čelu stajao je čovek kog su dvojica plaćenika dobro poznavala.

„O... dobro več, gospodaru“, reče Borik, dok su mu se usne lagano razvlačile u osmeh. Sad kad se gužva raščistila, vođa Odreda za nered priđe da privede dvojicu mladića.

Vođa Kraljevske garde odmahnu rukom. „Ovo se vas ne tiče, čuvaru. Ti i tvoji ljudi ste slobodni.“ Blago se naklonivši, zapovednik Gradske straže povede svoje ljude nazad u kasarnu u srcu Sirotinjske četvrti.

„Barone Loklir, zadovoljstvo mi je videti vas!“, reče Erland, jedva primetno se trgnuvši.

Baron Loklir, vitez-zapovednik Krondora, osmehnu se neveselo: „Ne sumnjam.“ I pored čina, baron je izgledao kao da ima tek koju godinu više od braće, iako je zapravo bio skoro šesnaest godina stariji od njih. Kosa mu je bila plava i kovrdžava, a njegove krupne plave oči sada su s očiglednim neodobravanjem sevale na momke.

Borik reče: „Pretpostavljam da to znači da baron Džejms...“

Loklir upre prstom: „Stoji iza vas.“

Braća se okrenuše i videše da na vratima krčme stoji čovek u dugačkom plaštu. Kad čovek smaknu kapuljaču, momci ugledaše lice još uvek mladolikog tridesetsedmogodišnjaka uokvireno kovrdžavom kestenjastom kosom prošaranom sedima. Braći je to lice bilo i te kako poznato – još od dečačkih dana ovaj čovek bio im je jedan od učitelja i, još važnije, jedan od najbližijih prijatelja. Baron pogleda braću s nevesšto prikrivenim prekorom: „Otac vam je naredio da se vratite *pravo* kući. Pratimo vaše kretanje otkad ste napustili Hajkasl pa sve do trenutka kad ste prošli gradske kapije...pre dva dana!“

Iako pokušашe da prikriju zadovoljstvo time što su uspeili da se otresu svoje kraljevske pratnje, blizancima to ne pođe za rukom. „Zanemarite za trenutak činjenicu da su vam otac i majka organizovali svečani doček. Zaboravite da su vas čekali *tri sata*! Nema nikakve veze što je vaš otac zahtevao da baron Loklir i ja dva dana pročešljavamo grad u potrazi za vama.“ Baron zastade i odmeri momke: „Ne sumnjam, međutim, da ćete se prisetiti svih ovih detalja kad vam otac sutra posle prijema bude držao slovo.“

Jedan od vojnika dovede dva konja i s dužnim poštovanjem prepusti braći uzde. Videvši krv na Erlandovoj slabini, poručnik garde potera konja bliže i podrugljivo upita: „Da li će Vašoj visosti biti potrebna pomoć?“

Erland gurnu nogu u uzengije, sâm se vinu na konja i razdraženo odvrat: „Tek kad se sretnem s ocem, rođače Vili, a mislim da mi tad nema mnogo pomoći.“

Poručnik Vilijam klimnu i nimalo saosećajno došapnu princu: „Pa, rekao vam je da dođete *pravo* kući, zar ne, Erlande?“

Erland pomirljivo klimnu glavom: „Samo smo hteli da pre-dahnemo dan ili dva pre nego što...“

Vilijam se nasmeja pomislivši na ono što čeka njegove rođake. Često ih je gledao kako sebi navlače bedu na vrat, nikada pri tom ne shvatajući zašto prosto prizivaju takve kazne. „Možda da pokušate s begom preko granice. Mogao bih da za vama povedem vrlo trajjavu poteru“, reče.

Erland odmahnu glavom. „Verujem da ću posle sutrašnjeg prijema zažaliti što nisam prihvatio tvoju ponudu.“

Vilijam se ponovo nasmeja. „Hajdemo, ovo ribanje neće biti mnogo gore od desetina kroz koje ste već prošli.“

Baron Džejs, kancelar Krondora i glavni pomoćnik vojvo-de od Krondora, vinu se hitro na konja. „U palatu“, naredi, i četa pođe da u palatu otprati Borika i Erlanda, prinčeve-blizance.

Aruta, princ Krondora, vitez-zapovednik Zapadnog kraljevstva i prestolonaslednik Ostrvskog kraljevstva, s pažnjom je pratio tok dvorskih dužnosti. Vitak kao mladić, u srednjim godina-ma nije postao zaobljen, kako to obično biva, već je, izgubivši ono malo mekoće koju je mladost davala njegovom vitkom telu, pre postao čvršći i s oštrijim crtama lica. Kosa mu je još uvek bila tamna, iako ju je dvadeset godina vladavine Krondorom i Zapadom prošaralo sedima. S godinama su mu refleksi tek neznatno oslabili i, iako je retko imao povoda da pokaže svoju

umešnost s rapirom, princ je i dalje bio smatran jednim od najboljih mačevalaca u Kraljevstvu. Kestenjastim očima princ je usredsređeno pratio dešavanja na dvoru – tom pogledu ništa nije moglo da promakne, smatrali su mnogi u prinčevoj služ-bi. Promišljen, na mahove čak brižan, Aruta je bio briljantan vojskovođa. Dobar glas zaslužio je tokom devet godina Rata za kapiju svetova – okončanog godinu dana pre rođenja blizanaca – nakon što je, kao tek koji mesec stariji od svojih sinova sada, preuzeo komandu nad garnizonom u svojoj rodnoj Krajdiji.

Smatrali su ga strogim ali pravičnim vladarom, žustrim u deljenju pravde kad je zločin to iziskivao, mada neretko i popustljivim kad bi ga njegova žena, princeza Anita, molila da to bude. Iznad svega upravo ovaj odnos oličavao je upravljanje Zapadnim kraljevstvom: čvrsta, razumna, nepristrasna pravda ublažena milosrđem. Iako nije bilo mnogo onih koji su ga hvalili na sva usta, Aruta je bio poštovan i uvažavan, a njegova žena bila je draga svim njihovim podanicima.

Anita je sedela mirno na svom tronu dok su joj zelene oči šarale prostorijom. Dvorski maniri vešto su, svima koji je nisu sasvim dobro poznavali, skrivali njenu zabrinutost za sinove. To što je njen muž naložio da momci budu ujutru dovedeni na prijem u veliku dvoranu, umesto u njihovu ložnicu prethodne večeri, više od bilo čega svedočilo je o njegovoj srdžbi. Anita je morala da se natera da s pažnjom prati govor člana Tkačk-og esnafa; između ostalog, njena dužnost bila je i da sasluša molbe i zahteve onih koji su pohodili dvor njenog muža. Od ostalih članova porodice obično se nije zahtevalo da prisustvuju jutarnjem prijemu, ali otkako su se blizanci vratili sa službovanja na granici kod Hajkasla, prijem je prerastao u porodično okupljanje.

Princeza Elena je stajala kraj majke. Ličila je podjednako na oba roditelja, crvenkastosmeđe kose i svetle puti na majku a tamnih, bistrih očiju na oca. Poznavaoi kraljevske porodice često su govorili da Borik i Erland liče na svog strica, kralja, a



Elena na svoju tetku, baronicu Karlinu od Saladora. I sam Aruta je više puta primetio da Elena poseduje Karlininu nadaleko čuvenu narav.

Princ Nikolas, Arutino i Anitino najmlađe dete, izbegavao je obavezu da stoji pored sestre krijući se od očevog pogleda. Stajao je iza majčinog trona, izvan očevog vidika, na prvom stepeniku podijuma. Tri stepenika niže, skrivena od pogleda posetilaca dvorane, bila su vrata ka kraljevskim odajama. Na prvom stepeniku su tokom minulih godina sve četvoro dece šćućureni slušali oca kako upravlja kraljevstvom, naslađujući se ukusom prisluškiivanja. Niki je željno iščekivao dolazak braće.

Anita pređe pogledom po dvorani, osetivši iznenada majčinski da joj je jedno dete tamo gde ne bi smelo. Otkrivši da Nikolas u iščekivanju stoji kraj vrata, princeza mu mahnu da priđe. Niki je obožavao Borika i Erlanda, uprkos tome što su mu posvećivali malo vremena i neprekidno ga zadirkivali – momci jednostavno nisu imali mnogo toga zajedničkog sa svojim dvanaest godina mlađim bratom.

Princ Nikolas dohrama uz tri široka stepenika i stade uz majku, a Aniti se, baš kao i svakoga dana od njegovog rođenja, stegnu srce. Dečakovo stopalo bilo je izobličeno i ni sva lečenja vidara niti sve sveštenečke čini nisu pomogle da se dečak osposobi da hoda. Ne želeći da izloži dečaka strogim očima javnosti, Aruta je prekršio običaj i odbio da ga pokaže na Predstavljanju, prazniku u čast prvog pojavljivanja kraljevske dece u javnosti; običaj je s Nikolasovim rođenjem verovatno zamro.

Na zvuk otvaranja vrata Niki se okrenu, a Erland virnu unutra. Najmlađi princ se široko osmehnu braći kad ovi obazrivo kliznuše u prostoriju. Trzavim korakom, Niki se niz tri stepenika odgega braći u susret, i obojicu ih čvrsto zagrlji. Erland se vidno trgnu, a Borik ga odsutno potapša po ramenu.

Niki pođe za blizancima koji se lagano popeše uz stepenice iza trona i zauzeše mesto pored sestre. Ona baci pogled preko ramena, isplazi jezik i ukrsti oči, i sva trojica savladaše smeh,

znajući da niko drugi u dvorani nije primetio njenu hitru grimasu. Blizanci su oduvek kinjili svoju sestru, a ona im je uzvraćala istom merom: čak i na dvoru samog kralja ni trenutka ne bi oklevala da ih osramoti.

Osetivši da se među decom nešto dešava, Aruta počasti sve četvoro svojih potomaka brzim mrštenjem, dovoljnim da učutka svaku naznaku neozbiljnosti. Oči mu se zadržase na starijim sinovima, i samo oni princu najbliskiji su u tom pogledu mogli da razaberu dubinu njegove srdžbe. Potom prinčevu pažnju ponovo zaokupiše dvorske dužnosti. Jednog nižeg plemića unapređivali su u novo zvanje i, iako kraljevo četvoro dece ne bi to nazvalo događajem vrednim posebne pažnje, za plemića je unapređenje bio jedan od najsvetlijih trenutaka u životu. Aruta je godinama pokušavao da ovo predoči deci, ali mu to nikako nije polazilo za rukom.

Prinčev dvor nadzirao je lord Gardan, vojvoda od Krondora. Stari vojnik služio je Arutu, i njegovog oca pre njega, već više od trideset godina. Od tamne kože vidno mu je odskakala gotovo bela brada, ali su njegove žive oči odavale um koji nije izgubio ništa od svoje britkosti. Lord Gardan je za kraljevsku decu uvek imao spreman osmeh. Iako poreklom iz običnog puka, Gardan se probio zahvaljujući svojim sposobnostima i, mada je često govorio da želi da se povuče i vrati se u dom na obodu Krajdije, ipak je ostao u Arutinoj službi, isprva kao narednik u garnizonu u Krajdiji, potom kao kapetan Kraljevske dvorske garde, pa kao vitez-zapovednik Krondora. Kada je lord Volni, prethodni vojvoda od Krondora, nakon sedam godina verne službe naprasno umro, Aruta je zvanje dodelio Gardanu. Iako je prigovarao da nije podesan za plemstvo, pokazalo se da je Gardan isto toliko sposoban upravnik koliko je bio nadaren vojnik.

Gardan završi sa svečanom objavom plemićevog novog položaja i dobijenih prava, pa Aruta dodeli čoveku oveću povelju ukrašenu trakama i žigovima. Plemić uze pisanu objavu

svog novog položaja i povuče se u svetinu, praćen prigušenim čestitkama.

Gardan klimnu ceremonijal-majstoru Džeromu, i mršavi čovek stade u stav mirno. Džerom je u dečaštvu bio rival barona Džejsa, a sada je ova služba potpuno odgovarala njegovoj uobraženoj prirodi. Čovek je, po svemu sudeći, bio temeljiti davež, a njegova preokupiranost trivijama činila ga je kao stvorenim za ovaj položaj. Njegova opsednutost detaljima ogledala se u preciznom bodu njegovog službenog ogrtača i zašiljenoj bradici koju je potkresivao satima. Pompeznim glasom Džerom objavi: „Vaše visočanstvo, Njegova ekselencija, lord Toren Si, ambasador kraljevskog dvora Velikog Keša.“

Ambasador, koji je dotad stajao sa strane u razgovoru sa svojim savetnicima, priđe podijumu i nakloni se. Njegov izgled svedočio je o istinskom pripadniku kešijskog naroda – glava mu je bila obrijana i nosio je skerletni, ukoso krojeni žaket, par žutih pantalona i bele papuče. Grudi su mu, u kešijskom stilu, bile gole, a velika zlatna ogrlica, simbol njegovog položaja, krasila mu je vrat. Svaki komad odeće bio mu je s pažnjom ukrojen gotovo nevidljivim bodom i protkan sitnim draguljima i biserima. Sa svakim pokretom, ambasadora kao da su preplavljivale svetlucave iskre; bio je bez sumnje najveličanstvenija pojava u dvorani.

„Visočanstvo“, reče, a glas mu odzvoni melodičnim naglasom. „Naša gospodarica, Lakejša, Ona koja je Keš, zanima se za zdravlje Vašeg visočanstva.“

„Prenesite naše najtoplije pozdrave carici“, odgovori Aruta, „i recite joj da smo dobro.“

„Sa zadovoljstvom“, uzvratila ambasador. „Morao bih sada zamoliti Vaše visočanstvo za odgovor na poziv moje gospodariče. Sedamdeset peta godišnjica rođenja Njene veličanstvenosti događaj je od nenadmašive radosti za Carstvo. Dva meseca slavlja biće upriličena tim povodom. Hoće li se Vaše visočanstvo pridružiti našoj proslavi?“

Kralj je već bio uputio svoje žaljenje zbog nemogućnosti da prisustvuje, baš kao i svi drugi susedni suvereni od Kvega do Istočnog kraljevstva. Iako je između Carstva i njegovih suseda neobično dugo vladao mir – jedanaest godina prošlo je od poslednjeg velikog sukoba na granici – nijedan vladar nije bio nepromišljen toliko da se nađe unutar granica zemlje od koje se u Midkemiji najviše strahovalo. Njihova odbijanja smatrana su primerenim. Poziv princu i princezi Kronдора bio je, međutim, druga stvar.

Zapadno ostrvsko kraljevstvo bilo je gotovo zemlja za sebe, a na princu Kronдора počivala je odgovornost da ga vodi. Iz kraljevskog dvora u Rilanonu stizale su samo najopštije smernice, i Aruta je najčešće bio taj koji je morao da se nosi s ambasadorima Keša – najveća opasnost od sukoba između Keša i Kraljevstva pretila je upravo uz južnu granicu Zapadnog kraljevstva.

Aruta pogleda svoju ženu, potom ambasadora. „Žalimo što nas obim službenih obaveza sprečava da se uputimo na tako dugačak put, Vaša ekselencijo.“

Izraz ambasadorovog lica osta isti, ali mu se po lakom zatezanju mišića oko očiju videlo da odbijanje smatra gotovo uvredom. „Žao mi je što to čujem, Visosti. Moja gospodarica pridavala je toliku važnost Vašem prisustvu, usudio bih se reći, kao gestu prijateljstva i blagonaklonosti.“

Aruti nije promakla neobična primedba. Princ klimnu glavom: „Ako, međutim, ne bismo poslali dostojnog predstavnika Ostrvskog dvora, smatrali bismo to nemarnošću prema prijateljstvu i blagonaklonosti koje gajimo prema našim južnim susedima.“ Ambasadorov pogled se smesta spusti na blizance. „Princ Borik, prestolonaslednik Ostrvskog trona, predstavljaje nas na caričinom slavlju, gospodaru.“ Shvativši najednom da je u centru pažnje, Borik popravi držanje i oseti nezadrživu potrebu da zategne tuniku. „Njegov brat, princ Erland, biće u njegovoj pratnji.“

Borik i Erland razmeniše zapanjene poglede. „Keš!“, prošapta Erland, jedva susprežući zaprepašćenost.

U znak poštovanja, kešijski ambasador kratko klimnu glavom ka prinčevima. „Prikladan gest poštovanja i prijateljstva, Visosti. Mojoj gospodarici će biti drago.“

Aruta prelete pogledom po dvorani, oči mu se na tren zaustaviše na čoveku u dnu prostorije, potom nastaviše dalje. Kad se kešijski ambasador povuče, Aruta ustade sa trona i reče: „Danas su pred nama još mnoge obaveze; dvor će nastaviti sa prijemom sutra u desetom satu.“ Princ potom pruži ruku svojoj ženi, koja je prihvatila i ustade. Dok je ispraćao princezu sa podijuma, Aruta u prolazu došapnu Boriku: „Ti i tvoj brat – u moje odaje za pet minuta.“ Četvoro kraljeve dece uz formalan naklon propustiše majku i oca, a potom im se priključiše u povorci.

Borik virnu ka Erlandu i kao u ogledalu vide odraz sopstvene ljubopitljivosti. Blizanci sačekajše da napuste dvoranu, a onda se Erland okrenu, zgrabi Elenu i zavrte je čvrsto je držeći u naručju. Borik je tresnu po zadnjici, dovoljno jako da je zaboli i preko bogatih nabora haljine. „Divljaci jedni!“ uzviknu ona, pa ih obojicu zagrlila. „Teško mi je da to priznam, ali mi je drago što ste se vratili. Otkad ste otišli, ovde je bilo strašno dosadno.“

Borik se naceri: „Ja nisam baš tako čuo, sestrice.“

Erland prebaci ruku preko bratovljevog vrata, pretvarajući se da mu govori u poverenju: „Saznao sam da su pre mesec dana zatekli dvojicu prinčevih štitonoša kako se tuku, i to izgleda oko toga koji će od njih pratiti našu sestru na proslavu Banapisa.“

Elena ljutito pogleda braću. „Nemam ja ništa sa svađom tih glupana.“ Lice joj se ozari: „Uostalom, provela sam dan sa Tomom, sinom barona Loverija.“

Braća prasnuše u smeh. „A i to smo čuli“, reče Borik. „Glas o tebi pronosi se čak do pograničnih barona, sestrice! A nemaš još ni šesnaest!“

Elena pokupi haljine i kliznu pored braće. „Imam godina skoro koliko i majka kada je upoznala oca; a kad smo već kod oca, ako se uskoro ne pojavite u njegovoj radnoj sobi, poješće

vam džigericu za doručak.“ Odmaknuvši desetak koraka, princeza se okrenu uz šuštanje svile, i ponovo isplazi braći jezik.

Prinčevi se nasmejaše, a onda Erland primeti da Niki stoji kraj njih. „Je li, šta je sad ovo?“, reče.

Borik stade da se pretvara da gleda unaokolo ne spuštajući pogled. „Na šta misliš? Ne vidim ništa.“

Niki se vidno uznemiri. „Boriče“, gotovo procvile.

Borik spusti pogled. „Pa to je...“ Okrenu se ka bratu: „Šta je to?“

Erland stade da lagano kruži oko Nikija. „Ne znam tačno. Premalo je za goblina, a opet, preveliko za majmuna – osim ako ovo nije neki izuzetno visok majmun.“

„Ramena mu nisu dovoljno široka da bi bio patuljak, a isuviše je fino obučen za prosjaka...“

Nikijevo lice se smračilo i suze mu navreše na oči. „Obećao si!“, reče, dok mu je glas zastajao u grlu. Dečak podiže pogled ka braći, koja su mu se cerila u lice, a onda, obraza vlažnih od suza, šutnu Borika u cevnicu, pa se okrenu i, nimalo usporen svojim poluhramajućim, teturavim korakom, jurnu niz hodnik, dok ga je zvuk sopstvenih jecaja pratio u stopu.

„Au. Mali ume da šutne“, reče Borik, trljajući odranu cevnicu, pa podiže pogled ka bratu. „Obećao si?“

Erland zakoluta očima. „Da ga neću više zadirkiovati“, odvrati, pa uzdahnu: „I eto nam još jednog ribanja. Dečko će sigurno otrčati majci, a ona će reći ocu, i...“

Borik se trgnu. „I ne gine nam još jedno ribanje.“

Utom braća uglas povikaše: „Otac!“, pa pohitaše u Arutine privatne odaje. Videvši da blizanci dolaze, stražar im otvori vrata.

U odajama braća zatekoše oca u njegovoj omiljenoj stolici – iako je bila stari komad od drveta i kože, princ je oduvek više voleo da sedi na njoj nego na bilo kojoj drugoj stolici iz velike dvorane za prijem. Levo od princa stajali su baroni Džejms i Loklir. „Ulazite, vas dvojica“, reče Aruta.

Blizanci priđuše ocu, Erland hodajući pomalo čudno zbog rane, koja mu se tokom noći ohladila. „Nešto nije u redu?“, upita Aruta.

Sinovi se blago osmehnuše – ocu je malo šta moglo da promakne. „Probao je s napadom i kontriranjem onda kad je trebalo da odbije napad šesticom. Momak mu je ušao u gard“, reče Borik.

Aruta odvrati ledenim glasom: „Ponovo ste izazvali kavgu. Trebalo je to da predvidim, baš kao što baron Džejms i jeste. Ima li nastradalih?“, upita princ Džejmsa.

Džejms odvrati: „Ne, ali je bilo gusto sa sinom jednog od uticajnijih gradskih trgovaca.“

Arutu preplavi bes dok je polako ustajao sa stolice. Princ je bio čovek sposoban da suspregne osećanja i ovakav prizor bio je redak, a po onima koji su ga dobro poznavali, i vrlo nepoželjan. Princ stade pred blizance i na trenutak je izgledalo kao da će ih udariti. Zagledavši im se u oči, princ sreza svaku reč, pokušavajući da povрати vlast nad sobom. „O čemu li ste vas dvojica uopšte razmišljali?“

Erland odvrati: „Bilo je u samoodbrani, oče. Čovek je pokušavao da me nabode.“

„Varao je. Imao je još jednu Plavu damu u rukavu“, ubaci se Borik.

Aruta gotovo ispljunu: „Baš me briga da je imao i ceo špil u rukavu. Vi niste tek neki tamo prašinari, do đavola! Vi ste *moji* sinovi!“

Aruta stade da kruži oko njih, kao da procenjuje konje ili ponovo uspostavlja gard. Momci istrpeše njegov ispitivački pogled, znajući da otac, kad je takav, ne trpi ni najmanju drskost.

Naposletku Aruta podiže ruke kao da se miri sa sudbinom: „Ovo nisu moji sinovi“, reče, prođe pored blizanaca i stade kraj barona. „Mora da su Lijamovi“, reče, pominjući kraljevo ime – Arutin brat je u mladosti bio poznat po naprasitosti i čestom kavganju. „Anita se udala za mene, ali je nekim čudom na svet

donela dva kraljeva neotesana derišta.“ Džejms na ovo samo klimnu glavom. „Mora da je to nekakva, meni neshvatljiva, božja zamisao.“

Aruta se ponovo obrati sinovima: „Da vam je deda živ, bacio bi vas preko bureta, pa bi vas kožnim kaišem, koliki god da ste. Još jednom ste se poneli kao deca, i tako se prema vama treba i ophoditi.“

Stajući pred blizance, princ povisi ton: „*Naredio* sam vam da se *smesta* vratite kući! I, da li ste poslušali? Ne! Umesto da se vratite pravo u palatu, vi nestanete u Sirotinjskoj četvrti; dva dana kasnije, baron Džejms vas zatiče u kafanskoj tuči.“ Princ zastade, a onda gotovo dreknu: „Mogli su da vas ubiju!“

Borik krenu da se našali: „Da je samo odbio onaj napad...“

„Dosta!“, dreknu Aruta, izgubivši vlast nad sobom, pa dogra-bi Borika za tuniku i cimnu ga k sebi, izbacujući ga iz ravnoteže. „Nećeš ovo završiti šalom i osmehom! Ovo je poslednji put da ste mi prkosili“, reče, pa naglasi ove reči odgurnuvši Borika na Erlanda. Arutino ponašanje jasno je govorilo da je princ izgubio strpljenje za sinovljeve doskočice preko kojih je obično prelazio. „Nisam vas pozvao kući zato što je dvoru nedostajao kaos koji pravite. Mislio sam da bi vas još koja godina na granici možda malo dovela u red, ali nisam imao izbora. Čekaju vas prinčevske dužnosti i potrebni ste nam *sada!*“

Borik i Erland se pogledaše. Arutina raspoloženja odavno su im bila poznata; i ranije je on – obično ne bez povoda – besneo na njih, ali ovoga puta nešto ozbiljno je bilo posredi. „Izvini, oče. Nismo znali da nas dužnost zove kući“, reče Borik.

„Nemate vi šta tu da *znate*, treba samo da slušate!“, odbrusi otac. Očigledno izgubivši strpljenje za dalju raspravu, princ napokon reče: „Završio sam sa vama za sada. Moram da se do popodneva priberem za razgovor u četiri oka s kešijskim ambasadorom. Baron Džejms će nastaviti u moje ime.“ Izlazeći, princ zastade na vratima i reče Džejmsu: „Šta god treba da uradiš, uradi! Hoću da ovim bitangama, dok po podne ne nastavim

s njima, uđe u glavu koliko je situacija ozbiljna.“ Ne sačekavši odgovor, princ zatvori vrata za sobom.

Džejms i Loklir priđoše prinčevima. „Ako bi Vaše visosti bile ljubazne da pođu s nama“, reče Džejms.

Borik i Erland pogledaše svoje tutore i „stričeve“ koje su znali čitavog života, a potom jedan drugog – već su mogli da naslute šta ih čeka. Otac nikada nije zamahnuo kaišem ili podigao ruku na decu – na čemu mu je žena bila veoma zahvalna – ali je zato momke redovno slao na „časove borilačkih veština“ kad god bi bili neposlušni, što je bilo gotovo sve vreme.

Ispred odaja čekao ih je poručnik Vilijam, koji im se bez reči pridruži kad krenuše niz hodnik. Poručnik požuri da otvori vrata ka vežbaonici princa Arute – u toj prostranoj prostoriji kraljevska porodica usavršavala je svoje veštine sa mačem i bodežom, i u borbi prsa-u-prsa.

Baron Džejms povede povorku niz hodnik. Vilijam ponovo priđe da otvori vrata, jer je, iako u srodstvu s blizancima, bio tek vojnik u pratnji plemića. Borik prvi kroči u prostoriju, za njim uđu Erland i Džejms, pa zatim Loklir i Vilijam.

Kad uđe, Borik se hitro okrenu i pomeri unazad, podižući ruke u bokerski gard. „Sada smo mnogo veći i stariji, striče Džimi. Nećeš me iznenaditi ćuškom za uvo kao prošli put.“

Erland se povi, prenaglašeno se grabeći za slabinu i odjednom poče da hramlje. „A i brži smo, striče Loki“, reče, i bez upozorenja sevnu laktom ka Loklirovoj glavi. Prekaljen skoro dvadesetogodišnjim iskustvom, Loklir se izmače i Erland izgubi ravnotežu. Baron ga ščepa za ruku, okrenu, pa odgurnu na sredinu vežbaonice.

Braća zauzeše gard i podigoše pesnice, ali baroni ostadoše po strani. Džejms raširi ruke i reče kroz prepreden osmeh: „O, da, isuviše ste mladi i brzi za nas.“ Momci osetiše zajedljivost u njegovom glasu. „Pošto *naše* glave moraju tokom narednih dana da ostanu bistre, mislili smo da se odrekemo zadovoljstva da se *lično* uverimo koliko ste uznapredovali za poslednje dve

godine“, reče baron, pokazujući palcem ka suprotnom kraju prostorije.

Dva vojnika, goli do pojasa i krupnih ruku prekrštenih preko zapanjujuće mišićavih grudi stajala su u uglu. Baron Džejms im mahnu; dok su vojnici prilazili, braća razmeniše poglede.

Vojnici su se kretali skladno, poput čistokrvnih borbenih konja, gipki, ali napeti kao strele. „Ovi nisu ljudska bića!“, prošaputa Borik, a Erland se naceri, jer ih vojnici svojim isturenim vilicama podsetiše na planinske trolove.

„Gospoda su iz garnizona vašeg strica Lijama“, reče Loklir. „Prošle nedelje održana je Parada bokerskih šampiona Kraljevstva, pa smo ih zamolili da ostanu još koji dan.“ Vojnici stadoše da kruže oko braće.

Džimi reče: „Plavokosi momak je narednik Obregon iz garnizona u Rodezu...“

„Prvak u kategoriji ispod 90 kilograma“, ubaci se Loklir. „Ah, uzmi ti Erlanda pod svoje, Obregone; slabina mu je povređena, budi nežan prema njemu.“

„...a drugi je“, nastavi Džimi, „narednik Palmer, iz Bas-Tire“.

Borik pažljivo odmeri vojnika koji je prilazio. „Da pogađam, on je prvak u kategoriji iznad 90 kilograma.“

„Tako je“, odvrati Džejms kroz zloban osmeh.

Boriku pred očima iznenada sevnu pesnica i on pokuša da je hitro izbegne, ali ga druga munjevito pogodi postrance u glavu; potom Borik stade da razmišlja ko li je oslikao tavanicu dvorane koju je otac preuredio u vežbaonicu; stvarno bi trebalo da se raspita.

Dok je otresao glavom i polako se pridizao, Borik začu Džejmsa kako govori: „Vaš otac je tražio da vam utuvimo u glavu važnost sutrašnjih zbivanja.“

„A to bi bilo?“, upita Borik, istovremeno prihvatajući ruku narednika Palmera da bi lakše ustao. Narednik, međutim, ne pusti Borikovu desnicu, već je još čvršće stegnu, pa mu onda svoju zabi u stomak. Poručnik Vilijam se vidno trgnu kad vide

kako pesnica izbija Boriku vazduh iz pluća i kako mu se oči ukrštaju dok se još jednom vraćao na pod. Erland stade da lagano uzmiče od drugog boksera, koji ga je sada ganjao po prostoriji.

„Ako ste propustili da primetite, vaš stric, kralj, otkako je mladi princ Randolph umro, dobijao je samo ćerke.“

Borik odmahnu kad mu narednik Palmer pruži ruku: „Hvala. Sam ću da ustanem“, pa se osovi na koleno. „Nije da baš mnogo razmišljam o smrti našeg rođaka, ali sam je svestan“, reče, pa uspravljavajući se, mučki udari narednika Palmera u stomak.

Stariji, čvršći vojnik uspe da ostane na nogama, pa se, kad povрати dah, osmehnu u znak priznanja: „Dobar udarac, visosti“.

Borik zakoluta očima. „Hvala“, reče, a onda mu još jedna pesnica sevnu ka licu, i on ponovo stade da se divi izuzetnoj umešnosti iskazanoj na tavanici. Kako to da je nikada ranije nije primetio, pitao se.

Erland je pokušavao da drži narednika Obregona na odstojanju. Mladić iznenada presta da uzmiče i jurnu u napad, zadajući seriju udaraca. Narednik ne ustuknu, već podiže pesnice da zaštiti lice i pusti momka da ga udara po rukama i ramenima. „Upoznati smo sa činjenicom da naš stric nema naslednika, striče Džimi“, reče Erland, dok su mu se ruke umarale od jalovih udaraca o narednikove mišice. Vojnik mu iznenada munjevito uđe u gard i zabi mu pesnicu u slabinu. Erland preblede i zakoluta očima.

Videvši ovakvu reakciju, narednik Obregon reče: „Oprostite, visosti, nameravao sam da vas pogodim u zdravu stranu.“

„Baš lepo od tebe“, prošaputa Erland, boreći se za vazduh.

Borik protrese glavom da se povрати, pa se hitro premetnu unatrag i dočeka na noge, pripremajući se za borbu. „Dobro, pretpostavljam da ovo ponavljanje činjenice da našoj porodici nedostaje prestolonaslednik ima neku svrhu?“

„Upravo tako“, složi se Džejms. „Pošto kraljevog muškog naslednika nema, princ Krondora je i dalje prestolonaslednik.“

Erland odvrati zadihano: „Princ Krondora je uvek prestolonaslednik“.

„A tvoj otac je princ Krondora“, ubaci Loklir.

Mudro fintirajući levicom, Borik desnom rukom pogodi narednika Palmera u bradu, i stariji vojnik se zatetura. Kada mu Borik potom zada još jedan udarac u telo, bokser stade da se povlači. Mladić povрати samopouzdanje, pa istupi da dokrajči narednika, ali mu se svet iznenada okrenu naglavačke.

Pogled mu se najpre zamuti, pa zacrvene, i dok je lebdeo u vazduhu, pod iznenada jurnu ka njemu i tresnu ga u potiljak. Borikov vidokrug obrubi tama, i on primeti da ga niz nekakav duboki bunar posmatraju neka lica. Izgledala su prijateljski, i Boriku se učiniše poznata, ali mu se to učini nevažnim dok je tako spokojno tonuo u svežinu tamnog bunara. Zureći mimo licâ, mladić se odsutno pitao da li možda neko od njih zna ko je umetnik koji je oslikao one freske gore.

Dok je Borik kolutao očima, Vilijam pride i pljusnu mu kofu vode na glavu. Stariji bliznac se povрати kašljući i pljujući.

Baron Džejms kleknu da pomogne princu da se uspravi. „Jesi li još u životu?“

Borik protrese glavom i oči mu se razbistriše. „Valjda jesam“, uspe da izusti.

„Dobro je; jer ako je tvoj otac i dalje prestolonaslednik, kraljeviću“, odvrati Džejms, pa klepnu Borika po potiljku da naglasi ono što će reći, „onda si ti i dalje pretpostavljeni prestolonaslednik.“

Borik se okrenu da pogleda Džejmsa – mladi princ i dalje nije shvatao šta mu baron zapravo govori. „Pa?“

„Pa, glupane, pošto je, s obzirom na kraljičine godine, sada malo verovatno da će naš dobri kralj, tvoj stric, imati još sinova, Aruta će, bude li ga nadživeo, biti sledeći kralj“, reče Džejms, pomažući princu da ustane. „A, ako boginja sreće dá“, nastavi baron, pa pljesnu Borika vedro po obrazu, „ti ćeš najverovatnije nadživeti svog oca, što znači da ćeš jednoga dana ti biti kralj.“